

การศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
A STUDY SELF-ESTEEM OF STUDENTS IN KING MONGKUT'S INSTITUTE OF
TECHNOLOGY LADKRABANG

พนิดา จันทรกรานต์
Panida jantaragrnt
อาจารย์ ภาควิชาศิลปศาสตร์ประยุกต์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
panida218@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 439 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จาก 8 คณะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ t-test วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One-Way ANOVA และการเปรียบเทียบรายคู่แบบ LSD

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักศึกษามีการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับปานกลาง นักศึกษาเพศหญิงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักศึกษาเพศชาย
2. นักศึกษาที่สาขาวิชาแตกต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองในภาพรวมไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. เมื่อพิจารณาการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองด้านตนเองโดยทั่วไปและด้านการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การเห็นคุณค่าในตนเอง นักศึกษา ด้านตนเองโดยทั่วไป ด้านการเรียน ด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน

Abstract

This research aimed to study and compare self-esteem of students in King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. Sample groups consisted of 439 bachelor degree students from 8 faculties. The instruments used was the Self-Esteem Inventories(CSEI) and the data obtained from the study were analyzed by means, S.D, t-test , One-Way ANOVA and Fisher's least significant difference (LSD)

The results of the study were as follows:

1. Overall, the students had a moderate level of self-esteem with the statistical indicators showing that female students had higher level of self-esteem than male students.
2. Overall, self-esteem of students with different subject areas were not significantly different at .05
3. Self-esteem of students from different faculties was significantly different at .01
4. When each item of self esteem test was further considered, it was found that self-esteem of students from different faculties in general self perception and study were significantly different at .05 while

on social interaction and interpersonal relationship with friends, it was found that their self esteem were significantly different at .01

Keywords: self-esteem; students; self perception; social interaction; interpersonal relationship

1. บทนำ

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความคิดทางบวกหรือทางลบที่บุคคลมีต่อตนเอง เมื่อบุคคลมีลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเองสูง จะเคารพยอมรับนับถือตนเองและมองว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีคุณค่า [1] มีการตัดสินใจที่ดี รู้จักให้และรับความรักจากบุคคลอื่น การเห็นคุณค่าในตนเองมีอิทธิพลมาจากการที่บุคคลนั้นมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น เช่น คนในครอบครัว เพื่อน และอาจารย์ เป็นต้น

การเห็นคุณค่าในตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตของบุคคลโดยจะเป็นพลังด้านบวกที่จะทำให้บุคคลสามารถฝ่าฟันอุปสรรคนานับประการของชีวิตที่ผ่านเข้ามา เพื่อที่จะได้มีชีวิตอย่างเชื่อมั่นและภาคภูมิใจในตนเองโดยเฉพาะนักศึกษาที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย การเห็นคุณค่าในตนเองนั้นสามารถเกิดขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง หากมีผู้ให้คุณค่าให้มีความสำคัญ ให้การยอมรับ ได้รับการปฏิบัติตอบจากบุคคลที่มีความสำคัญในชีวิตและการเห็นคุณค่าในตนเอง จะส่งผลให้สามารถเผชิญกับปัญหาที่ยุ่ยากและอุปสรรคในชีวิตสามารถยอมรับและปรับตัวให้เข้ากับความเป็นจริงที่เกิดขึ้น มีความรู้สึกพอใจในชีวิตของตนและดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสำคัญที่จะให้นักศึกษาได้รับรู้ว่า ตนมีความสำคัญ มีความสามารถ มีความสำเร็จ มีประโยชน์ต่อสังคม ทั้งยังเป็นส่วนสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ของบุคคลไปตลอดชีวิตที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์ของบุคคลกับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวและเป็นแรงจูงใจภายในของบุคคล ที่ทำให้แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ออกมาอย่างมั่นคงและสม่ำเสมอ

ในฐานะที่ผู้วิจัยได้ทำหน้าที่ด้านการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไปกลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งผลจากการวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองที่จะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำแนกตามเพศ สาขาวิชาที่เรียน และคณะ

3. สมมติฐานของการวิจัย

นักศึกษาศาสนาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่มีเพศ สาขาวิชาที่เรียนและคณะต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 22,000 คน

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 439 คน

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ สาขาวิชาที่เรียน คณะ

ตัวแปรตาม ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ สาขาวิชา คณะ ชั้นปีที่เรียน เกรดเฉลี่ย ข้อมูลด้านครอบครัว

ตอนที่ 2 เป็นแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ฉบับนักเรียน (Coopersmith Self-Esteem Inventories : CSEI) จำนวน 58 ข้อ ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าตนเองทั่วไป ด้านสังคม และกลุ่มเพื่อน ด้านครอบครัวและด้านการเรียน มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.85

การแปลผลระดับการเห็นคุณค่าในตนเองโดยใช้เปอร์เซ็นต์ไทล์เป็นเกณฑ์ในการจัดแบ่ง ซึ่งบุคคลที่ได้คะแนนรวมตั้งแต่ 80 คะแนนขึ้นไป บ่งชี้ว่า มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง บุคคลที่ได้คะแนนรวมตั้งแต่ 59-79 คะแนนขึ้นไป บ่งชี้ว่า มีการเห็นคุณค่าในตนเองปานกลาง และบุคคลที่ได้คะแนนรวม ตั้งแต่ 58 คะแนนลงไป บ่งชี้ว่า มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

7. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามจำนวน 439 ฉบับ ให้แก่กลุ่มตัวอย่างในแต่ละคณะ และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 439 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

8. การวิเคราะห์ข้อมูล

8.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและวิเคราะห์ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

8.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้ t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of variance) สำหรับตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยการเปรียบเทียบรายคู่แบบ LSD

9. ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์การเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา

ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง	จำนวน	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
สูง	109	24.8	84.88	4.22
ปานกลาง	222	50.6	68.75	6.23
ต่ำ	108	24.6	47.07	8.73
รวม	439	100.00	67.42	14.88

จากตารางที่ 1 แสดงระดับการเห็นคุณค่าในตนเองโดยใช้เปอร์เซ็นต์เป็นเกณฑ์ในการจัดแบ่ง เมื่อพิจารณาระดับคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองตามเกณฑ์ดังกล่าว พบว่าในภาพรวมนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 439 คน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง มีค่าเฉลี่ย 67.42 โดยนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองปานกลาง จำนวน 222 คน (ร้อยละ 50.6) รองลงมาคือนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูง จำนวน 109 คน (ร้อยละ 24.8) นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ จำนวน 108 คน (ร้อยละ 24.6)

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาโดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ด้าน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
ตนเองโดยทั่วไป	68.55	17.12	ปานกลาง
สังคมและกลุ่มเพื่อน	63.35	22.26	ปานกลาง
ครอบครัว	73.92	19.47	ปานกลาง
การเรียน	61.36	22.87	ปานกลาง
รวม	67.43	14.88	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 67.43$) และแยกเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยแล้ว พบว่ามีระดับคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองด้านครอบครัวสูงสุด ($\bar{X} = 73.92$) รองลงมาคือ ด้านตนเองโดยทั่วไป ($\bar{X} = 68.55$) ด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 63.35$) และด้านการเรียน ($\bar{X} = 61.36$)

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองระหว่างเพศชายและเพศหญิง

การเห็นคุณค่าในตนเองด้าน	เพศ	\bar{X}	S.D	t-test	df	Sig
ตนเองโดยทั่วไป	ชาย	65.96	18.43	2.656*	437	0.008*
	หญิง	70.34	15.94			
สังคมและกลุ่มเพื่อน	ชาย	57.63	22.86	4.584*	437	0.000*
	หญิง	67.32	20.98			
ครอบครัว	ชาย	73.19	20.26	0.649	437	0.517
	หญิง	74.42	18.92			
การเรียน	ชาย	59.58	23.86	1.359	437	0.175
	หญิง	62.59	22.12			
รวม	ชาย	64.76	15.63	3.152*	437	0.002*
	หญิง	69.27	14.07			

จากตารางที่ 3 การเห็นคุณค่าในตนเองโดยภาพรวมระหว่างเพศชายและเพศหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ($\bar{X} = 69.27$) สูงกว่าเพศชาย ($\bar{X} = 64.76$)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระดับการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นรายด้านของเพศชายและเพศหญิงพบว่าระดับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านตนเองโดยทั่วไป และด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านตนเองโดยทั่วไป ($\bar{X} = 70.34$) สูงกว่าเพศชาย

($\bar{X} = 65.96$) และนักศึกษาเพศหญิงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 67.32$) สูงกว่าเพศชาย ($\bar{X} = 57.63$)

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองจำแนกตามสาขาวิชา

การเห็นคุณค่าในตนเอง	สาขาวิชา	จำนวน	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
ด้านตนเอง โดยทั่วไป	วิทยาศาสตร์	213	68.52	17.26	0.216	0.806
	สังคมศาสตร์	116	69.29	17.17		
	เกษตรศาสตร์	110	67.79	16.92		
	รวม	439	68.54	17.12		
ด้านสังคมและ กลุ่มเพื่อน	วิทยาศาสตร์	213	59.74	23.67	5.821	0.003**
	สังคมศาสตร์	116	67.78	21.62		
	เกษตรศาสตร์	110	65.68	18.88		
	รวม	439	63.35	22.26		
ด้านครอบครัว	วิทยาศาสตร์	213	72.71	20.77	1.567	0.210
	สังคมศาสตร์	116	73.49	18.51		
	เกษตรศาสตร์	110	76.70	17.63		
	รวม	439	73.91	19.47		
ด้านการเรียน	วิทยาศาสตร์	213	60.03	23.15	1.075	0.342
	สังคมศาสตร์	116	63.90	23.12		
	เกษตรศาสตร์	110	61.25	22.00		
	รวม	439	61.36	22.87		
โดยรวมทุกด้าน	วิทยาศาสตร์	213	66.43	15.36	0.057	0.348
	สังคมศาสตร์	116	68.86	14.36		
	เกษตรศาสตร์	110	67.83	14.44		
	รวม	439	67.42	14.88		

จากตารางที่ 4 พบว่านักศึกษาที่มีสาขาวิชาแตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

แต่เมื่อพิจารณาระดับการเห็นคุณค่าในตนเองแยกเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชาแตกต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองในด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยสาขาวิชาสังคมศาสตร์มีการเห็นคุณค่าในตนเองมากที่สุด ($\bar{X} = 67.78$) รองลงมา คือ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ($\bar{X} = 65.68$) และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์มีการเห็นคุณค่าในตนเองน้อยที่สุด ($\bar{X} = 59.74$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองจำแนกตามคณะ

การเห็นคุณค่าในตนเอง	คณะ	จำนวน	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
ด้านตนเอง โดยทั่วไป	วิศวกรรมศาสตร์	58	70.55	15.10	2.158	0.037*
	สถาปัตยกรรมศาสตร์	48	66.98	16.88		
	วิทยาศาสตร์	64	71.09	16.75		
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	43	63.68	20.28		
	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	57	73.00	16.29		
	บริหารและการจัดการ	59	65.71	17.36		
	เทคโนโลยีการเกษตร	57	65.04	17.70		
	อุตสาหกรรมเกษตร	53	70.75	15.68		
รวม		439	68.54	17.12		

พนิดา จันทรกรานต์
วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2559

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การเห็นคุณค่า ในตนเอง	คณะ	จำนวน	\bar{X}	S.D.	F	Sig.
ด้านสังคมและ กลุ่มเพื่อน	วิศวกรรมศาสตร์	58	62.50	21.33	3.304	0.002**
	สถาปัตยกรรมศาสตร์	48	56.77	24.99		
	วิทยาศาสตร์	64	64.84	23.23		
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	43	51.74	24.02		
	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	57	68.85	22.54		
	บริหารและการจัดการ	59	66.73	20.84		
	เทคโนโลยีการเกษตร	57	65.57	19.23		
	อุตสาหกรรมการเกษตร	53	65.80	18.69		
รวม		439	65.35	22.26	1.570	0.142
ด้านครอบครัว	วิศวกรรมศาสตร์	58	75.64	16.62		
	สถาปัตยกรรมศาสตร์	48	72.91	19.86		
	วิทยาศาสตร์	64	74.02	20.81		
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	43	66.56	25.69		
	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	57	71.49	20.96		
	บริหารและการจัดการ	59	75.42	15.73		
	เทคโนโลยีการเกษตร	57	75.21	19.97		
	อุตสาหกรรมการเกษตร	53	78.30	14.73		
รวม		39	73.91	19.47	2.428	0.019*
ด้านการเรียน	วิศวกรรมศาสตร์	58	58.83	22.21		
	สถาปัตยกรรมศาสตร์	48	59.89	24.45		
	วิทยาศาสตร์	64	66.21	21.78		
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	43	52.61	23.23		
	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	57	68.20	22.78		
	บริหารและการจัดการ	59	59.74	22.86		
	เทคโนโลยีการเกษตร	57	58.99	22.37		
	อุตสาหกรรมการเกษตร	53	63.67	21.54		
รวม		439	61.36	22.87	2.756	0.008**
รวมทุกด้าน	วิศวกรรมศาสตร์	58	68.20	13.67		
	สถาปัตยกรรมศาสตร์	48	65.16	15.71		
	วิทยาศาสตร์	64	69.78	14.70		
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	43	60.46	16.68		
	ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	57	71.33	14.40		
	บริหารและการจัดการ	59	66.47	14.04		
	เทคโนโลยีการเกษตร	57	65.78	15.47		
	อุตสาหกรรมการเกษตร	53	70.03	13.02		
รวมทุกด้าน		439	67.42	14.88		

จากตารางที่ 5 พบว่านักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกัน มีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านตนเอง โดยทั่วไปและด้านการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่นักศึกษาที่ศึกษาอยู่

ในคณะที่ต่างกันมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองด้านครอบครัวไม่แตกต่างกัน

10. สรุปผลการวิจัย

10.1 การเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการเห็นคุณค่าในตนเองระดับปานกลาง จำนวน 222 คน (ร้อยละ 50.6) รองลงมาคือ มีการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับสูง จำนวน

109 คน (ร้อยละ 24.8) และมีการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับต่ำ จำนวน 108 คน (ร้อยละ 24.6)

ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาโดยภาพรวมและแยกเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยแล้ว พบว่ามีระดับคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองด้านครอบครัวสูงสุด ($\bar{X} = 73.92$) รองลงมาคือ ด้านตนเองโดยทั่วไป ($\bar{X} = 68.55$) ด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 63.35$) และด้านการเรียน ($\bar{X} = 63.36$)

10.2 การเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำแนกตามเพศ สาขาวิชา คณะ

เพศ

เมื่อพิจารณาจากระดับคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาเพศชายและเพศหญิง พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ($\bar{X} = 69.27$) สูงกว่านักศึกษาเพศชาย ($\bar{X} = 64.76$)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นรายด้านของเพศชายและเพศหญิงพบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองในด้านตนเองโดยทั่วไปและด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองด้านตนเองโดยทั่วไป ($\bar{X} = 70.34$) สูงกว่าเพศชาย ($\bar{X} = 65.96$) และนักศึกษาเพศหญิงมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองด้านสังคมและกลุ่มเพื่อน ($\bar{X} = 67.32$) สูงกว่าเพศชาย ($\bar{X} = 57.63$)

สาขาวิชา

เมื่อพิจารณาจากระดับคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาที่สาขาวิชาแตกต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

แต่เมื่อพิจารณาการเห็นคุณค่าในตนเองแยกเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่สาขาวิชาแตกต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองในด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีการเห็นคุณค่าในตนเองมากที่สุด ($\bar{X} = 67.78$) รองลงมา คือ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ($\bar{X} = 65.68$) และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์มีการเห็นคุณค่าในตนเองน้อยที่สุด ($\bar{X} = 59.74$) ตามลำดับ

คณะ

เมื่อพิจารณาจากระดับคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองจำแนกตามคณะพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมี

การเห็นคุณค่าในตนเองด้านตนเองโดยทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

11. อภิปรายผลการวิจัย

11.1 ศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และมีนักศึกษาที่เห็นคุณค่าในตนเองระดับสูงและระดับต่ำในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน อาจอธิบายได้ตามแนวคิดของ Coopersmith [2] ที่กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเกิดจากองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ องค์ประกอบภายในบุคคลซึ่งหมายถึง ลักษณะเฉพาะของบุคคลแต่ละคน และองค์ประกอบภายนอกบุคคลซึ่งหมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์ด้วย ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ด้านองค์ประกอบภายในบุคคลของนักศึกษา มีความพึงพอใจเกี่ยวกับตนเองและรับรู้ว่าตนเองมีศักยภาพในการเรียน ส่วนองค์ประกอบภายนอก ได้แก่ ครอบครัว สังคมและกลุ่มเพื่อน ทำให้นักศึกษารู้สึกว่าตนเป็นที่ยอมรับ ดังนั้นจากองค์ประกอบทั้งสองส่วนที่ได้กล่าวมา จึงมีส่วนทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่มีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง และมีนักศึกษาที่เห็นคุณค่าในตนเองระดับสูงและระดับต่ำในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน

11.2 อภิปรายเปรียบเทียบระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา

1. นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่มีเพศต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่านักศึกษาเพศชาย ทั้งนี้ผู้วิจัยสังเกตว่านักศึกษาหญิงส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาชาย ส่งผลให้นักศึกษาหญิงเกิดความภาคภูมิใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาชาย สอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนีย์ แก้วคำศรี [3] ที่ได้ทำการศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา พบว่านักศึกษาเพศหญิงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่าเพศชาย นอกจากนี้แล้วอาจเป็นเพราะความคาดหวังจากสังคมและความคาดหวังจากตนเอง เนื่องจากเพศชายมักถูกคาดหวังจากสังคมว่า ต้องเก่ง มีความสามารถและเป็นผู้ใหญ่นักเรียนได้ ดังนั้นเพศชายจึงเกิดความรู้สึกว่าต้องทำให้ได้ตามที่ตนเองและผู้อื่นคาดหวัง เมื่อสิ่งที่ตนเองหวังไม่เป็นตามที่ต้องการจึงเกิดความรู้สึกคับข้องใจไม่พอใจในสิ่งที่ตนเองเป็น ทำให้มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

สอดคล้องกับ Roffey [4] ที่กล่าวว่า ถ้าความแตกต่างระหว่างภาพลักษณ์ของตนเอง กับตัวตนในอุดมคติยิ่งแตกต่างกันมาก ก็มักจะแสดงถึงระดับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ แต่ถ้าภาพลักษณ์ของตนเองกับตัวตนในอุดมคติใกล้เคียงกันมากก็มักจะแสดงถึงระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูง

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นรายด้านของเพศชายและเพศหญิงพบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองในด้านตนเองโดยทั่วไปและด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาเพศหญิงมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองด้านตนเองโดยทั่วไปและด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนสูงกว่านักศึกษาเพศชาย ซึ่ง Dusek อ้างถึงใน ฤกษ์ภา สารทอง [5] ได้อธิบายไว้ว่า กลุ่มเพื่อนจะก่อให้เกิดอิทธิพลต่อวัยรุ่นได้ 2 รูปแบบ คือ วัยรุ่นใช้พฤติกรรมและทักษะของเพื่อนมาเป็นบรรทัดฐานในการเปรียบเทียบหรือประเมินตนเอง เช่น มีรูปหน้าเป็นตัวอย่างจะถือว่าสวย ฯลฯ และวัยรุ่นรับเอาเจตคติของกลุ่มเพื่อนมาปฏิบัติ เช่น กระแสดความอ้วน ใช้ของฟุ่มเฟือย ฯลฯ ซึ่งการคล้อยตามเพื่อนนั้นก่อให้เกิดเป็นค่านิยมที่กลายเป็นแบบแผนของวัยรุ่น ดังนั้นภาพลักษณ์ที่เป็นการเห็นคุณค่าในตนเองโดยทั่วไปจึงส่งผลต่อการเห็นคุณค่าของเพศหญิง

2. นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่มีสาขาวิชาเรียนต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองให้เกิดขึ้นได้นั้นเป็นพัฒนาการที่ส่งต่อกันโดยเริ่มจากภายในตนเอง ครอบครัว สังคมจากสถาบันการศึกษา รวมทั้งสื่อและวัฒนธรรมที่บุคคลนั้นอยู่ร่วมด้วย [6]

แต่เมื่อพิจารณาการเห็นคุณค่าในตนเองแยกเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่สาขาวิชาแตกต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองในด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มีการเห็นคุณค่าในตนเองมากที่สุด และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์มีการเห็นคุณค่าในตนเองน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่เรียนแล้วนั้น จะพบว่านักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ได้แก่ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะบริหารและการจัดการ จะมีการศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์และสังคม แตกต่างจากนักศึกษาที่เรียนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เช่น คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่จะศึกษาเกี่ยวกับเครื่องจักรกล การทดลอง สารเคมี การออกแบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความเกี่ยวข้องกับบุคคลหรือสังคมน้อยกว่า ในขณะที่นักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์จะมี

ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมสูงกว่า การที่บุคคลได้มีสัมพันธภาพกับผู้อื่น ได้รับการยอมรับและรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือสังคมนั้น จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจและรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ทั้งนี้แล้วนักศึกษาศาสาวิชาวิทยาศาสตร์ที่ศึกษาในวิชาที่จัดได้ว่ามีความยาก ซับซ้อน ต้องใช้ทักษะความสามารถเฉพาะรายบุคคล และมีการแข่งขันกันสูง เมื่อนักศึกษาไม่สามารถทำได้ตามที่ตนเองคาดหวัง จึงเกิดความรู้สึกคับข้องใจ รู้สึกว่าตนเองไม่มีความสามารถ ทำให้เห็นคุณค่าในตนเองต่ำกว่านักศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Reda [7] ที่พบว่านักศึกษาที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีความเครียดน้อยกว่าคนที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

3. นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนแต่ละคนมีลักษณะที่แตกต่างกัน ในสภาพแวดล้อมและหลักสูตรในแต่ละคณะที่เปิดให้นักศึกษามีลักษณะการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่แตกต่างกัน [8]

และเมื่อพิจารณาการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองด้านตนเองโดยทั่วไปและด้านการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากผลการวิจัยดังกล่าว เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และคณะเทคโนโลยีสารสนเทศได้คะแนนค่าเฉลี่ยการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำกว่าคณะอื่นๆ อาจเป็นเพราะรูปแบบการเรียนในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และคณะเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะเน้นไปที่การให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบ เขียนโปรแกรม ใช้สื่อเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์มากกว่าที่จะเน้นให้นักศึกษาได้มีการเข้าร่วมทางสังคม การมีปฏิสัมพันธ์ติดต่อกับผู้อื่น อีกทั้งการเรียนมีความกดดันในการคิดออกแบบงานให้ส่งทันเวลาและได้งานที่ดีมีคุณภาพ ซึ่งอาจทำให้เกิดสภาวะอารมณ์ทางลบที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองที่สอดคล้องกับทฤษฎีของ Coopersmith [2] ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับภาวะอารมณ์ที่เป็นภาพสะท้อนให้เห็นความรู้สึกพึงพอใจตามความเป็นจริงที่มีอยู่ในตัวบุคคล ส่วนใหญ่มีผลสืบเนื่องมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นแล้วส่งผลต่อการประเมินตนเองความรู้สึกของบุคคลมีความสัมพันธ์กับการเห็นคุณค่าในตนเอง เช่น บุคคลที่คิดว่าตนเป็นคนที่มีความสามารถ มีความพึงพอใจในตนเอง บุคคลนั้นจะประเมินตนเองไปในทางที่ดีจะแสดงความรู้สึกและสื่อความพึงพอใจตลอดจนสภาวะอารมณ์ทางด้านบวกออกมา ในขณะที่บุคคลมีสภาวะอารมณ์ในทางลบจะประเมินตนเองไป

ในทางที่ไม่ดี จะมีความรู้สึกไม่พึงพอใจในสภาพของตน มองว่าตนเองไม่มีความสามารถ ไร้สมรรถภาพ มีความรู้สึกด้อย รู้สึกวิตกกังวลและไม่สามารถประสบความสำเร็จในอนาคตได้ ส่งผลให้การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำลง

12. ข้อเสนอแนะ

12.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามีการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับปานกลาง นักศึกษาเพศหญิงมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองสูงกว่า นักศึกษาเพศชาย ผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองให้กับนักศึกษาที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองในระดับปานกลางและต่ำ และเน้นกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาเพศชาย

2. นักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในคณะที่แตกต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกัน โดยเฉพาะนักศึกษาในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนต่ำกว่าคณะอื่นๆ จึงควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองในด้านสังคมและกลุ่มเพื่อนให้มากขึ้น

12.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2. ควรศึกษาการจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารอ้างอิง

- [1] Rosenberg, M. 1979. **Conceiving the self.** New York : Basic Books.
- [2] Coopersmith, S. 1981. **The antecedents of self-esteem.** Palo Alto: California Consulting Psychologist Press.
- [3] รัชนิยา แก้วคำศรี. 2545. **ความสัมพันธ์ของรูปแบบความผูกพัน การเห็นคุณค่าในตนเองและกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักศึกษา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [4] Roffey, S, Tarrant, T & Majors, K. 1994. **Young friend: schools and friendship.** London : Cassell.
- [5] กฤษฎา สารทอง. 2557. **การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะข้อมูลทั่วไป การเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในนักศึกษายาอาชีพและนักเรียนสายสามัญ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารจิต สาขาวิชาสุขภาพจิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] Golden, B.J & Lesh, K. 1994. **Building self-esteem : strategies for success in school and beyond (2 nd ed.).** Arizona: Gorsuch Scarisbrick.
- [7] Reda, A. 1994. Sources and levels of stress in relation to locus of control and self esteem in university students. **Educational Psychology**, 14 ; p. 323-331.
- [8] รัตนาภรณ์ ปิ่นแก้ว ศิริรัตน์ เพ็ชรแสงศรี และผดุงชัย ภูพัฒน์. 2556. **รูปแบบการเรียนรู้ นักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 12(1), น.162-169.**
Pinkaw, R. Petsangsri, S. Pupat, P. 2013. Learning Style of Undergraduate Students at King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang. **Journal of Industrial Education**, 12(1), p.162-169.